Várpalota

Világ proletárjai, egyesüljetek!

VÁRPALOTAI NAPLÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XVII. évfolyam — 39. szám. ÁRA 60 FILLÉR Szerda, 1961. február 15.

A Vénusz felé halad a szovjet űrrakéta

Moszkva (MTI) Hétfőn az egész szovjet közvélemény nagy érdeklődéssel várta az újonnan fellőtt Vénusz-rakétáról elhangzott tudományos kommmentárokat, közleményeket. A sajtó hasábjain, a rádióban, ismert szovjet csillagászok állapították meg: az űrrakéta fellövése közelebb hozza a tudományt a Vénusz „rejtélyeinek" megoldásához. A tudósok azonban türelemre intik a közvéleményt, hangsúlyozzák, hogy

egyetlen kísérlettől magától értetődően nem lehet valamennyi fontos kérdésre választ kapni.

Még a merész elgondolásairól híres Sklovszkij professzor is így ír az Izvesztyijában: „legyünk türelmesek, várjuk meg azt a rendkívüli értékű tudományos információt, amely májusban érkezik szomszédunkról. És emlékeztetni kell arra is, hogy egyetlen kísérlet nem oldhat meg valamennyi feladatot.

Az első ilyen kísérlet után a kipróbált úton elindul majd a többi űrrakéta is, amelyeknek tudományos felszerelését mindinkább tökéletesítik.

Nincs messze az az idő, amikor a Vénusz egyáltalán nem jelent már titkot az emberiség számára".

Az esti órákban kiadott hivatalos közlemény az űrrakéta útjáról, a berendezés kifogástalan működéséről osztatlan örömet keltett az egész országban. A szovjet emberek millióinak köszöntik a tudósokat, technikusokat, mérnököket, akik kifogástalanul működő berendezéseket alkottak, nagy pontossággal bocsátották fel a nehézsúlyú szputnyikot, a Vénusz-rakétát, tökéletesen működő tudományos berendezéssel szerelték fel az automatikus űrállomást.

A közvélemény most érdeklődéssel várja a rendszeresen — hetenként — kiadásra kerülő újabb és újabb közleményeket.

*

Ari Sternfeld, nemzetközi űrhajózási ösztöndíjas a következőket mondta a TASZSZ tudósítójának a Vénusz felé haladó önműködő szovjet bolygóközi állomásról:

— A szovjet bolygóközi állomás május 15-e és május 31-e között találkozik a Vénusszal.

Míg az űrállomás a Vénusz fele száguld, a Föld 91—106 fokkal, a Vénusz pedig 147—173 fokkal fordul el napkörüli pályáján.

— A bolygóközi állomás kilövésének napján a Vénusz pályáján megközelítőleg 35 fokkal a Föld mögött tartózkodott. A Föld azonban egy nap alatt 0,986 fokkal halad előre napkörüli pályáján, míg a Vénusz megfelelő szöge 62,6 százalékkal nagyobb. Ilymódon a Vénusz naponta 0,617 fokot behoz napkörüli pályáján a Földhöz képest, és az űrállomás felbocsátását követő 57. napon, vagyis április 10-én pályájának ugyanazon pontjára kerül, mint a Föld. Ekkor következik be a Vénusz első együttállása.

— Az említett adatok alapján — mondotta Sternfeld — elképzelhetjük, milyen pályán mozog az űrállomás.

— Az a legvalószínűbb — mutat rá a tudós —, hogy a bolygóközi állomás a két bolygó pályáját kis szög alatt metsző ellipszis alakú pályán mozog.

— Következésképpen, amikor a bolygóközi állomás első ízben tér vissza Föld pályájához, ezen a pályán nem találkozik már bolygónkkal.

— Ilymódon

a megfigyelések Földre való továbbításának legkedvezőbb időpontja az az idő, amikor a bolygóközi állomás a legközelebb jut a Vénuszhoz.

Ez 5—7 héttel az első együttállás után következik be (első együttállásnak nevezzük azt, amikor a Vénusz és a Föld távolsága a legkisebb — körülbelül negyven millió kilométer). Ez idő alatt a bolygóközi állomás még nem távolodhat el túlságosan a Földtől. A Földtől számított távolsága kevesebb, mint 80 millió kilométer lesz. A bolygóközi állomás ezután mind távolabb és távolabb kerül a Földtől. (Ugyancsak növekedni fog a Föld és a Vénusz távolsága, amely a jövő év elejére több mint 250 millió kilométer lesz.)

— Felmerül azonban a kérdés, képesek-e a rádióműszerek arra, hogy tízmillió kilométerekre sugározzák jeleiket?

— Ezt majd a gyakorlat fogja megmutatni. Ebből a szempontból — fűzi hozzá Sternfeld —

reménykeltő az a tény, hogy igen nagy az űrállomás súlya. A bolygóközi állomás súlya 78 százalékkal haladja meg az első mesterséges bolygó súlyát, és több mint tizenháromszor nehezebb mindkét amerikai mesterséges bolygónál.

(MTI)

MŰSZAKONKÉNT 280 DÖMPER KŐ

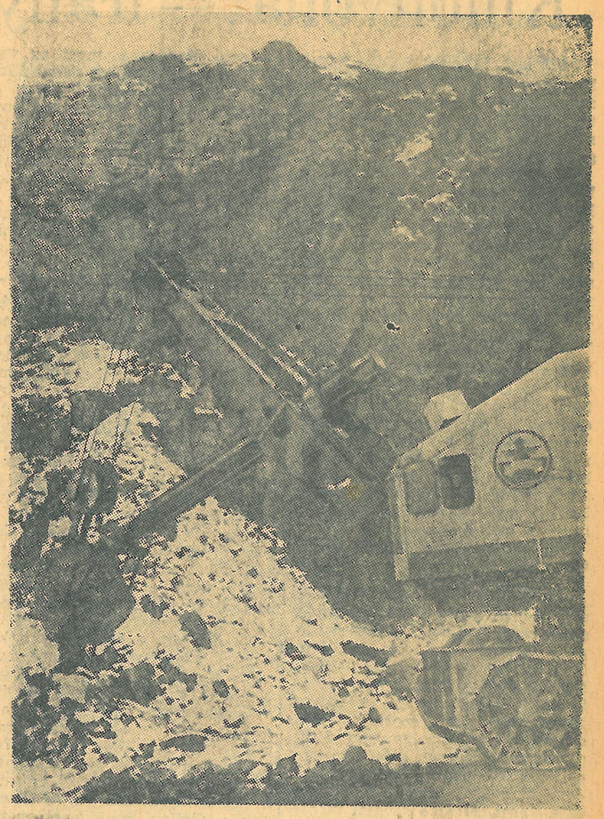

Az Uzsai Kőbánya sziklacsúcsain még fehérlik a hó, de ez nem hátráltatja munkájukban a kotrós brigádokat. Műszakonként megrakják a 260—280 dömpert kővel.

(Fotó: Szabó Ferenc)

Dr. Münnich Ferenc fogadta V. F. Garbuzovot

Dr. Münnich Ferenc, a kormány elnöke fogadta a hazánkban tartózkodó V. F. Garbuzovot, a Szovjetunió pénzügyminiszterét. A találkozáson ott volt V. I. Usztyinov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete is. (MTI)

Országos mezőgazdasági konferenciával pénteken nyílnak meg a magyar-szovjet mezőgazdasági napok

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság és a többi tömegszervezet országszerte készül a magyar—szovjet mezőgazdasági napokra. Többhetes eseménysorozat fő célja, hogy segítséget nyújtson a termelőszövetkezetek gazdálkodásához. A legértékesebb szovjet, valamint hazai mezőgazdasági tapasztalatok ismertetésének sokféle módjára kerül sor: megyei, járási, termelőszövetkezeti ankétokat, szakmai bemutatókat, kiállításokat, szakkönyv-vásárokat rendeznek mindenfelé.

A magyar—szovjet mezőgazdasági napok február 17-én, pénteken kezdődnek, a volt újvárosházán tartandó országos mezőgazdasági konferenciával, amit Lorenczi Pál földművelésügyi miniszter nyit meg. A tanácskozásnak — mint a mezőgazdasági napoknak általában — központi témája: a hús-, tej- és tojástermelés növelésének időszerű kérdései. Erről Keserű János földművelésügyi miniszterhelyettes tart előadást, korreferátumot Izinger Pál, az állami gazdaságok főigazgatója, Sághy Vilmos élelmezésügyi miniszterhelyettes és Varjas Gyula, a székesfehérvári Szabad Élet Tsz elnöke mond. A megnyitó ünnepségen szovjet vendégek is tartanak előadást.

Az országos konferenciát megyei tanácskozások követik, amelyeken a hozamok növelésének legfontosabb helyi feladatait vitatják meg. (MTI)

Varga József műegyetemi professzor:

TARTOZOM NEKIK VALAMIVEL

— Tegyék lehetővé, hogy még egyszer elmehessek közéjük, mert már tartozom nekik valamivel — mondta Varga József, a budapesti műszaki egyetem professzora tegnap délelőtt a mencshelyi látogatásáról szóló rövid beszámolóban.

Ez a mondat hatotta át ezt a találkozást és megbeszélést: a tudósok is tartoznak valamivel a falu népének, nekik is segíteni kell az új falu valóságának születésében. Vállalták ezt a tartozást, ezt az adósságot,

tevékeny részesei akarnak lenni nemcsak a laboratóriumokban, a rajzasztaloknál, a könyvek között a mi életünknek, hanem a falukban, az új ember teremtésében is.

Hogyan is kezdődött? A Hazafias Népfront egyetemi akcióbizottságának tagjai hétfőn délután érkeztek Veszprémbe Ortutay Gyula akadémikusnak, a Hazafias Népfront főtitkárának vezetésével. Fogadásukon megjelent Pap János elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, Kiss János elvtárs, a megyei pártbizottság agit.-prop. osztályának vezetője, s a népfront helyi vezetői mellett a veszprémi kollégák, tudósok várták őket. Gyors „taktikai" megbeszélés után elindult a gépkocsi karaván Vöröstó, Mencshely, Nagyvázsony, Lovas, Veszprémfajsz, Nemesvámos, Tótvázsony irányába.

A helyi tanács, népfront-bizottság és termelőszövetkezet vezetői szeretettel fogadták mindenütt a kedves vendégeket. Mindenütt akadt egy „régész", „történész", aki elmondta a falu történetét. Nemesvámoson az 1700-as években élt Győri János oskola mester utóda Illésfalvi Antal —, aki már 30 éve tanítója ennek a falunak — ismertette és dokumentálta az ősi falu életét. Mencshelyen a régészkedő asztalos mester vállalta ezt a szerepet. És

mindenütt akadt krónikása a falunak.

Az „új időkről", a 45 óta történtekről már többen szóltak. Már nem mint krónikások, hanem mint tanúk, tanúi a rohanó valóságnak. Mire a szövetkezetre került a szó, már bor is volt az asztalon, vagy jó házikolbász, szalonna.

— Így élünk, lássátok, nézzétek ebben segíthetnétek! — és ha rögtön nem is akadt mindig jó ötlet, bekerült a professzori, bírói noteszekbe.

Mencshely völgyzárógátat akar csinálni, kérdés hová, hogy ne nyelje el a föld a vizet, vagy: Nagyvázsony málnást telepítene, agronómusok meglátogathatnák őket, vagy: Nemesvámos szeretné megkapni a Terményforgalmi Vállalattól a faluban levő raktárt.

És ezt szinte vég nélkül lehetne sorolni.

A baráti beszélgetések után tegnap délelőtt bent a vegyipari egyetem klubtermében ültek összse a budapesti egyetemi akcióbizottság képviselői és a most megalakult veszprémi egyetemi bizottság vezetői, tagjai, hogy elbeszélgessenek a látottakról, a tapasztaltakról. Ott mondta el Varga professzor fent idézett szavait. Macskássy Árpád műegyetemi professzor is ezeket támasztotta alá.

— Tennem kell ezek után valamit, mert ha nem, akkor elveszett ez az idő, amit itt töltöttem, s nem volt értelme.

— és programot is adott magának, mint építésznek: foglalkozni a tsz épületek problémáival, segíteni nekik építeni a megváltozottat. Dr. Sebők Zoltán Kossuth-díjas professzor a rosszabb termőtalajú szövetkezetek segítségére hívta fel a figyelmet:

— Háziipari, félháziipari tevékenységet kell nekik biztosítani, hogy jövedelmük elérje a jobb körülmények között gazdálkodó közösségek jövedelmét.

Dr. Polinszky Károly, a Veszprémi Vegyipari Egyetem dékánja a most megalakult egyetemi akcióbizottság egyik vezetője arról beszélt, hogy nekik kell tovább vinni ezt az egészséges kezdeményezést, továbbiakban pedig vázolta, hogy milyen feladatok is várnak rájuk.

Hiba lenne világszenzációt csinálni ebből a 24 órából. A történtek nállunk már természetesek. „A nadrágos emberek — ahogy egy páran nevezték magukat — részt kértek életünk számukra új területeiből, és, hogy nem úgy tekintenek rájuk, mint azokra a „nadrágos emberekre", akiktől a nevet kölcsönözték, azt bizonyítja az is, hogy

a falu népe bizalommal, szeretettel fogadta őket.

A tegnapi beszélgetés alapján arra következtethetünk, hogy ennek a bizalomnak meg akarnak felelni, mert tartoznak nekik valamivel.

Ma: napfogyatkozás

A csillagászok, és a nagyközönség is érdeklődéssel várja a február 15-i napfogyatkozást. Budapestről nézve a fogyatkozás legnagyobb fázisában — 8 óra 50 perc és 18 másodperckor — a Hold a napkorongnak mintegy 96 százalékát fedi el. — Budapesttől délre a fogyatkozás mértéke kissé nagyobb, tőle északra kisebb lesz. Budapesten a fogyatkozás kezdete 7 óra 42 perc 30 másodperc, vége 10 óra 4 perc. Az ország más pontjain az időadatok néhány perccel módosulnak.

A napfogyatkozás Magyarországon nem lesz teljes, 95—98 százalék között változik az ország területén. (MTI)